

MINNER: «Hallo Turid. I himmelen fins det engler, På jorda fins det ei, Der fins det bare trollunger og en av dem er deg. Ragnhild», står det i minnet fra Ragnhild Wik (t.v.) som hun skrev i minneboken til Turid Sæther, og som hun hadde med på festen.

De gjennomgikk nazistenes intelligens-test:

Minner fra eliteklassen på Ila

— Har jeg skrevet dette, spør Ragnhild Wik og ser på minneboken til Turid Sæther.

ARILD RYGNESTAD
ROLF ØHMAN (foto)

I 1942 var de to blant 31 åv år gamle piker som nazistene plasserte i en eliteklasse på Ila. I går markerte de at det er 50 år siden de begynte i første klasse høsten 1942.

Tre måneder etter at årets førsteklasinger ved skolen begynte, ble de etter ordre fra nazioverlæreren intelligens-testet. De flinkeste ble plassert i samme klasse, IAP. De skulle bli nazistenes fremste kvinner. Ved det tredje rikets fall i 1945, rant også dette forsøket ut i grus.

Gjensyn

— Hvordan har du det? Neimen, er det deg! Så gøy å se deg igjen! Kan du huske den gangen Anne-Lise hadde med lebestift?

20 av pikene fra eliteklassen var i går kveld samlet til mimrefest hos Karin Bjareng på Manglerud. Pikene hadde mye å prate om fra en skolegang som de første årene var sterkt preget av krigen.

Gøy var test

Tre måneder etter at førsteklasingene på Ila hadde startet på skolen, fikk de en dag følgende beskjed:

— I morgen skal dere bare ha det gøyalt på skolen.

Det elevene ikke visste, var at de skulle gjennom en

KLASSE 7A-PIKER: Bakerste rekke fra venstre: Berit Jølling, Randi Eliassen (g. Sagen), Bjørg Wold (g. Aastorp), Synnøve Dahlid, Liv Raade (g. Egge), Grethe Ruud Ormestad, Tove Lie (g. Paulsen) og Kari Vego. Rekken i midten: Gro Skattum, Marla Feght, Unni Hornæs (g. Tuddnes) Evelyn Holthe, Åse Stigum (g. Mysterud), Astrid Gundersen (g. Øktan), Anne-Kari Finstad (g. Bervell), Karin Kohler-Syversen, Inger Lise Pettersen (død), Else-Liv Vagle (g. Øvre), Berit Trondsen (g. Schjønneberg), Kari Myrhaug Schmidt, Gjertrud Kolstad, Berit Havrevold (g. Finne) Karin Solle (død) og frøken Anna Bakke. Fremste rekke fra venstre: Anne Lise Karstensen (g. Skift), Turid Stefensen (g. Sæther), Tove Wandug-Iversen, Bjørg Turid Johansen (g. Vik), Karin Granll (g. Bjareng) Elisabeth Viland (g. Traaen) og Ragnhild Wik.

intelligens-test. Testen førte til at klassemønstret ble revet opp.

— Vi hadde allerede funnet oss til rette i våre respektive klasser. Etter testen ble vi 31 plassert i klasse IAP. Den gangen ble vi delt inn i gutte- og pikeklasser, forteller Karin Bjareng.

— Jeg husker ikke så mye av testen. Vi skulle blant annet plassere firkanter og rundinger etter et spesielt mønster, forteller Ragnhild Wik og Turid Sæther.

Karin Bjareng husker at elevene skulle plassere lang- og kortviseren på en klokke riktig.

Det var bare overlæreren som var kjent nazist ved skolen. Klassens myndige og avholdte, nå avdøde frøken Anna Bakke, måtte bare adlyde. Lærerne trakk lapp om hvem som skulle ha eliteklassene.

Pikene, mange av dem bestemødre i dag, forteller at de merket lite til forsøket ut over intelligens-testen.

— Det ble ikke snakket noe mer om den. Av og til ble vi ertet litt for at vi gikk i en superklasse, sier Bjareng.

— Men jeg fikk frynsinger da jeg hørte om eliteklassen på Ullern, sier Turid Sæther.

Frøken Bakke hadde så å si ingen disiplinærproblemer med pikene fra Ila. Men minst én gang slo pynneligheten sprekker. Da var pikene blitt 13 år og var midt i den jålete alderen. Moren til Anne-Lise Skift hadde parfymeri. En dag tok Anne-Lise med seg en lebestift. Den gikk på rundgang, og det syntes snart i form av ildrøde Ila-truter.

— Da skal jeg si det ble oppstandelse, forteller Turid Sæther og ler hjertelig av minnet. Alle pikene fikk Meget i orden og oppførsel, og da de gikk ut av syvende klasse i 1949, var det ikke

noe å si på karakterene: Særdeles 12 (2 prosent), Meget 461 (67 pst.), Godt 189 (28) og Nogen 20 (3 pst.) Pikene har kommet seg godt frem i livet, etter real-skole eller artium har svært mange av dem tatt høyere utdannelse.

Suppespann

De første tre årene holdt pikeklassen til på forskjellige steder, først i Gamle Aker Menighetshus. Først etter frigjøringen da skole- ne kunne tas i bruk til sitt egentlige formål, kom de til Ila skole.

— Jeg husker vi måtte hente svenskesuppe på menighetshuset. Det var enten betasuppe eller havresuppe. Alle likte betasuppe, men havresuppen var vond. Suppespannene var tunge å bære, og den rant ofte nedover kåpene våre, forteller Kari Bjareng og Turid Sæther.

Forfatter

Bjørg Turid Johansen het en av pikene. Hun var mørk og aktiv, og stilene hennes ble ofte lest opp. Frøken Bakke syntes likevel at Bjørg Turid slurvet litt med stilene sine.

Senere har Bjørg, som i dag heter Vik til etternavn, skrevet flere bøker fra miljøet omkring St. Hanshaugen, blant annet hennes siste bok «Piplene på St. Hanshaugen».

— Det er så artig med bøkene hennes. Ikke bare er de litterært meget bra, men vi kjenner oss ofte igjen i dem, sier medelevene hennes som alle sammen har lekt under de Norges mest omtalte popler.

Hilsepikken Jølling
20/9-1992